

A 1 2 3 4 5 6 M 8 9 10 11 12 13 14 15 B 17 18 19

AKADEMIA SZTABU GENERALNEGO
Im.gen.broni K.Swierczewskiego

~~_____~~ 2
Egz.Nr.....

III KURS 1949-50 r.

TAKTYKA LOTNICTWA

185

Z A T W I E R D Z A M "
Z-CA KDTA ASG DO SPRAW OGOLN.

JANKOWSKI
Gen.bryg.

Archiwum Biblioteki Tajnej
AKADEMIA SZTABU GENERALNEGO
Im. gen. br. K. Swierczewskiego
Dział Delegator, skr. 10
Nr. ark. 195-205

egz. 1

W Y K Ł A D

" LOTNICTWO W OPERACJI ZACZEPNEJ ARMII "

Archiwum Biblioteki Tajnej
AKADEMIA SZTABU GENERALNEGO
Im. gen. br. K. Swierczewskiego

Dz. ~~_____~~
Nr. ~~_____~~

OPRACOWAŁ
ST. WYKŁADOWCA TAKT. LOTN.

[Signature]
SOKOŁOWSKI
ppłk dypl.

12360

AKADEMIA SZTABU GENERALNEGO
Im. gen. broni K. Swierczewskiego

~~_____~~ 2
Egz. Nr.

III KURS 1949-50 r.

TAKTYKA LOTNICTWA

~~1~~185

" Z A T W I E R D Z A M "
Z-CA KDTA ASG DO SPRAW OGOLN.

J A N K O W S K I
Gen. bryg.

Archiwum Biblioteki Tajnej
AKADEMIA SZTABU GENERALNEGO
Im. gen. br. K. Swierczewskiego
Dział delegator, ek. 10
Nr. 195-205

egz. 1

W Y K Ł A D

" LOTNICTWO W OPERACJI ZACZEPNEJ ARMII "

Archiwum Biblioteki Tajnej
AKADEMIA SZTABU GENERALNEGO
Im. gen. br. K. Swierczewskiego

Dz. ~~_____~~
Nr. ~~_____~~

OPRACOWAŁ
ST. WYKŁADOWCA TAKT. LOTN.
[Signature]
S O K O Ł O W S K I
ppłk dypl.

BIBLIOTEKA tajna - ARCHIWUM
Akademia Obrony Narodowej

12360

DYSPOZYCJA WYKŁADU

195

I. ROLA LOTNICTWA W OPERACJI ZACZEPNEJ ARMII - ZASADY UŻYCIA
I WIELKOŚĆ SIŁ

II. NATARCIE LOTNICZE

1. Wstępne przygotowanie lotnicze
2. Bezpośrednie przygotowanie lotnicze
3. Wsparcie natarcia:

- a/ szturm i walka w głębi obrony npla
- b/ podejście do drugiego pasa obrony
- c/ przełamanie drugiego pasa obrony npla
- d/ zabezpieczenie wprowadzenia w wyłom szybkiej grupy armii
- e/ wsparcie szybkiej grupy armii
- f/ rozpoznanie w toku walki.

Archiwum Biblioteki Tajnej
AKADEMII SZTABI GŁÓWNEGO
Im. gen. br. R. Świerczewskiego

Dział

Nr

481

III . DOWODZENIE LOTNICTWEM I ORGANIZACJA WSPÓŁDZIAŁANIA

IV. ZAKOŃCZENIE

I. ROLA LOTNICTWA W OPERACJI ZACZEPNEJ ARMII - ZASADY UZYCIA I WIELKOSC SIL

196

W operacji zaczepnej lotnictwo pomaga wojskom lądowym pokonać opór nieprzyjaciela i pobić go. Osiąga to wykonując cały szereg różnorodnych działań bojowych. Regulamin Walki Broni Połączonych m. w. i., że nowoczesną walkę prowadzi się wspólnym wysiłkiem wszystkich rodzajów broni, współdziałając na korzyść piechoty wykonującej główne zadanie. Jasnym więc się staje, że naczelnym zadaniem dla lotnictwa w operacji zaczepnej będzie zorganizowanie i wykonanie swych działań tak, aby jak najlepiej, jak najskuteczniej ułatwić wojskom lądowym osiągnięcie ich celu walki. Regulamin mówi, że tym celem jest całkowite pobicie nieprzyjaciela, co uzyskuje się przez uderzenie sięgające na całą głębokość obrony nieprzyjaciela i zniszczenie go oraz przez zdecydowany ruch naprzód. Ażeby należycie ocenić i zrozumieć wartość lotnictwa wystarczy przypomnieć, że właśnie lotnictwo posiada wajałkowo duże możliwości, aby w tym dopomóc wojsku.

Właściwości bowiem współczesnego lotnictwa są następujące:

- znaczna samodzielność taktyczna i operacyjna pozwalająca na wykonanie poza ścisłym współdziałaniem również rozstrzygających zadań bojowych całkowicie samodzielnie;
- wielka ruchliwość umożliwiającą giętkie koncentrowanie wysiłków kolejno na poszczególnych przedmiotach;
- daleki zasięg zapewniający możliwości działania na cele położone na głębokościach niedostępnych dla innych rodzajów broni;
- zdolność zadawania silnych uderzeń obawiających się siły żywe przeciwnika oraz niszczących jego techniczne środki walki.

Dzięki temu lotnictwo, obok broni pancernej, unowocześnieńdziałania zaczepne powiększając głębokość, nadając duży rozrach i duże tempo rozwinięcia. Pozwala to na szybkie złamanie oporu nieprzyjaciela, izolowanie poszczególnych jego części ugrupowania operacyjnego i kolejne ich rozgromienie.

W ostatniej wojnie armie radzieckie, między innymi, zawdzięczają swoje kolosalne zwycięstwa właśnie takiemu nowoczesnemu prowadzeniu operacji. Na przykład w działaniach 1 Frontu Białoruskiego w 1945 r. gdzie brała również udział 1 Armia W.P., na przestrzeni od Wisły do Odry tj. na odległość około 600km ścigano i niszczone oddziały niemieckie zaledwie w ciągu 18 dni. Lotnictwo, choć w początkowej fazie brało ograniczony udział w skutek złych warunków atmosferycznych, to jednak przynosiło duże korzyści, a zwłaszcza później w toku operacji przyczyniło się bardzo do tak wielkiej szybkości działań i ogólnego powodzenia.

Lotnictwo w zasadzie jest zcentralizowane na szczeblu frontu. Jego jednostki podporządkowane są jednemu dowódcy lotnictwu tworząc z reguły związek organizacyjny, jakim jest armia lotnicza. Armie lotnicze radzieckie były liczne i silne. Składały się z kilku a nawet kilkunastu korpusów. Jednakże były też fronty posiadające stosunkowo mniejsze siły lotnicze, gdyż było to zawsze podyktowane konkretnymi potrzebami danego frontu. Na przykład Front Przebaktycki posiadał niekiedy zaledwie korpus lotniaczy. Tak scentralizowane lotnictwo na szczeblu frontu będzie zwykle użyte niemal wyłącznie na kierunku tej armii, które będzie wykonywać główne zadanie na froncie, a cele będą wybierane nieliczne ale najważniejsze, by skupionym oddziaływaniem osiągnąć bezwzględnie zamierzone rezultaty. Armia w operacji zaczepnej może korzystać z pomocy lotniczej w dwojaki sposób: ze wsparcia lotniczego, w którym lotnictwo działa na korzyść armii lecz według frontowego planu - planu dow. armii lotniczej lub z bezpośredniego wsparcia, co często rozumiemy p.n. przydziału, kiedy lotnictwo działa według planu dowódcy armii.

Mówiąc o armijnej operacji zaczepnej interesuje nas przede wszystkim, jak wielkie siły będą wydzielone w celu wspierania armii, siły których użycie należy w armii planować. Bogate doświadczenie radzieckie uczy nas, że będzie to zależne od następujących czynników:

- od roli jaką wypełnia armia w ramach frontu,
- od ilości sił lotniczych na froncie,

- od stopnia rozbudowy obrony npla i ilości jego sił - głównie pancernych,
- od aktywności lotnictwa npla,
- od głębokości operacji armijonej,
- od ilości własnej art. /jej gęstości/.

W przeciętnych i typowych warunkach, gdy armia działa na głównym kierunku i będzie przełamywać silnie zgrupowaną przyciętą obronę npla, front może przeznaczyć od połowy do trzech czwartych swych sił lotniczych na jej wsparcie. W wyjątkowych wypadkach, gdy armia będzie działać na szczególnie ważnym i decydującym kierunku, może ją wspierać nawet całe lotnictwo frontu. Należy się liczyć, że ^{DLB} skutecznego wsparcia wyniesie to przeciętnie po jednym KLB, KLSz i KLM oraz często dla utrzymania ciągłości działań przez okres nocy - do jednej DLBN.

Sięgając do przykładów II Wojny Światowej należy stwierdzić, że natrcie 2 armii W.P. w operacji zgrupowanej w 45 r. z nad Nisy wspierało łącznie z 52 armią tylko dwa korpusy - 3 KLSz i 5 KLM, gdyż większość lotnictwa była zaangażowana na głównym kierunku działania - Frontu Ukraińskiego - na Berlin.

W szeregu innych operacji na podstawie ilości wykonywanych lotów podczas dnia, można łatwo obliczyć, że poszczególne fronty, jak np. 1 Front Białoruski, Centralny i inne posiadały kilkanaście i więcej W.J. różnego rodzaju lotnictwa, co pozwalało łatwo wydzielić dla celów wsparcia jednej armii wykonującej główne zadanie trzy lub więcej korpusów lotniczych.

W operacji Południowego Frontu na rzece Dniup 8 Armia Lotnicza wydzieliła do wsparcia 2 i 5 Armii:

- trzy DLM w ilości 248 samolotów,
- trzy DLSz w ilości 244 samolotów,
- jedną DLB i jedną DLBN w ilości 180 samolotów,
- jeden plr w ilości 29 samolotów Pe-2 i Il-2

Nieprzyjaciel posiadał 250 samolotów myśliwskich - 410 bombowych i 50 rozpoznawczych.

I. NATARCIE LOTNICZE

Pojęcie natarcia lotniczego poznaliśmy dotychczas fragmentarycznie w ramach walki DP i KP. W niniejszym temacie armijnym wymaga **o** szerszego omówienia.

Natarcie lotnicze składa się z działań bojowych lotnictwa o charakterze przygotowawczym, które na kilka dni poprzedzają walkę na ziemi, oraz z działań wspierających wojska lądowe w toku operacji.

1. Wstępne przygotowanie lotnicze

W okresie przygotowawczym aż do nocy przed natarciem lotnictwo zwykle działa w ramach frontu i wykonuje wstępne przygotowanie ^{lotnicze} obejmujące trzy grupy zadań: walkę o panowanie w powietrzu, rozpoznanie i zwalczanie szeregu ważnych dla przyszłej operacji celów.

Walkę o panowanie w powietrzu polega na intensywnej i ciągłej zaciepnej akcji wobec lotnictwa npla w celu niszczenia jego sił i pozbawienia przez to możliwości skutecznego przeciwstawienia się w momencie rozpoczęcia operacji na jej głównych kierunkach działania. Regulamin mówi, że jednym z głównych czynników powodzenia w nowoczesnej walce jest panowanie w powietrzu nad obszarem walki i w czasie jej trwania. Wszystkie radzieckie operacje zaciepne były wykonywane w warunkach posiadania panowania w powietrzu.

Walka o panowanie w powietrzu rozpoczęta w okresie stopniowego przygotowania toczy się przez cały czas operacji i obejmuje zadania:

- zaciepną akcję przeciw lotnictwu npla oraz
- osłonę ugrupowania wojsk na głównym kierunku

działania, a więc na kierunku zaciepnej operacji armii. Walkę o panowanie w powietrzu prowadzi lotnictwo frontu.

Począwszy od Stalingradu a kończąc na Berlinie lotnictwo myśliwskie poszczególnych frontów przeprowadziło bezwzględna walkę z Luftwaffe niszcząc ją i pozbawiając inicjatywy.

Najbardziej charakterystyczne było zderzenie niemieckiego lotnictwa w Bitwie Stalingradzkiej gdzie lotnictwo radzieckie będąc początkowo w mniejszości w pełni opanowało powietrze.

Bitwa Kubańska przyniosła Niemcom ponad 1000 samolotów strat. W operacji kurskiej zanim wojska radzieckie przeszły do generalnej ofensywy, to już ich lotnicy wydaląc kilkadziesiąt wyziedy bój powietrzny zniemali na zawsze najlepsze i wybrane hitlerowskie jednostki powietrzne.

Rozpoznanie lotnicze w okresie przygotowawczym przede wszystkim polega na fotografowaniu całego systemu obrony i ugrupowania wojsk nplu. Daje ono 90% danych o nplu. Jest ono podstawą do decyzji dow. armii, jak również przy powtórnych fotografowaniach, pozwala na dokładne planowanie walki na wszystkich szczeblach. Fotografie choć jest cennym dokumentem, to jednak ma charakter niekompletny w stosunku do ciągłych zmian, jakie zachodzą u npla i dlatego prowadzi się równoległe rozpoznanie przez obserwację kontrolując położenie przeciwnika.

Zainteresowania armii obejmują prócz strefy taktycznej również całą głębokość operacyjnego ugrupowania npla. Potrzeby te najczęściej zaspakaja front na zapotrzebowania armijne.

W przygotowaniu ofensywy z nad Wisły ku Odrze rozpoznanie fotograficzne objęło powierzchnie 200 x 12 km głównego pasa obrony npla na odcinku Modlin, Warszawa, Józefów.

W operacji śląsko-lubelskiej rozpoznanie lotnicze fotograficzne ujawniło, że przeciwnik na Rugu i Wieprzu nie rozbudowuje urządzeń obronnych natomiast pośpiesznie je zrykuje na Wiśle - spowodowało to natychmiast zaplanowanie przez dowództwo I Frontu Białoruskiego operacji na znaczną głębokość.

Zwalozanie celów naziemnych wykonuje lotnictwo według planu frontu i zwykle w operacyjnym współdziałaniu z wojskami t.zn. bez wspólnych celów taktycznych i łączności ogniewej. Wyjątkowego znaczenia dla armii nabiera zakończenia okresu w tępnego przygotowania lotniczego, polegającego na działaniu bombowców w noc poprzedzającą natarcie /niktóra źródła jak np. Natarcie Korpusu Armijnego zaliczają te do bezpośredniego przygotowania natarcia/. Działanie nocne powinno być wykonane jeszcze na szerokim froncie, by nie zdradzić kierunku głównego uderzenia frontowego. To nie przeszkadza, że armia wykonująca główne zadanie otrzyma dla działań nocnych w swoim parcie natarcia resurs bombowców do wykorzystania bombardowań według potrzeby zbliżającej się do walki i własnego uznania.

Już wspominałem, że w warunkach przeciętnych może to być DLBN z saturocyjnym jej rezersem. Stopień obezwładnienia npla będzie zależny od możliwości bombowców.

Posiadając nowoczesny sprzęt, jak np. radzieckie Il-4 o ładunku bomb 2 tonny, jednakże przeciętnie tylko przy jednym locie na saturocję, można wyrzucić na cele ogólny ładunek bomb około 180 t. W naszych warunkach posiadania samolotów Po-2 można liczyć na ogólny ładunek wynoszący 120 samolotów x 3 loty x 0,5 tonny = 180 ton. Licząc, że dla obezwładnienia potrzeba przynajmniej około 50 t. bomb na 1 km², obliczymy że można obezwładnić 4-5 małych rejonów o łącznej powierzchni 2-2 1/2 km². Z punktu widzenia nękania npla ważnym jest, by nad jego czułymi punktami stale przebywały samoloty. Jeśli mamy np. 9 godzin nocy i 150 samolotów oraz 4 rejonu obezwładnienia, to nad każdym rejonem w ciągu godziny będzie przebywać średnio 10 samolotów. Licząc że jeden samolot może nękać przez 20-30 minut, należy taką gęstość samolotową uważać za dużą.

Samoloty Po-2 jako nękające nocne bombowce zdały swój egzamin w II Wojnie Światowej. Ich charakterystyczne masowe użycie pod Stalingradem dało doskonałe rezultaty. We wszystkich późniejszych większych operacjach stosowano je do nocnego przygotowania lotniczego z dużym powodzeniem.

Planowanie zadań na pierwszą noc w toku operacji jest prawie niemożliwie dla nocnych bombowców. Zadania zwykle wynikają zależnie od sytuacji w końcu 1 dnia walki.

Ważnym będzie wobec krótkiego czasu szybkie i sprawne zorganizowanie działań - zależne to będzie od pracy sztabu armii i jednostki lotniczej.

2. Bezpośrednie przygotowanie lotnicze

Bezpośrednie przygotowanie lotnicze wymaga dużej siły uderzeniowej aby zdecydowanie obezwładnić w krótkim czasie ważniejsze cele, dlatego wykonuje się je najczęściej lotnictwem bombowym. W pewnych warunkach powinno ono być gotowym od świtu do uderzenia na ważniejsze rejonu ert. npla w celu sparaliżowania ewentualnego zapobiegania.

Podstawowym zadaniem bombowców będą uderzenia na punkty oporu w systemie obrony głównego pasa. Nie biorąc pod uwagę moralnych skutków bombardowania, trzeba obliczyć że własna art. może obezwładnić pierwsze 2-3 km ugrupowanie npla. Na dalszej głębokości, zwłaszcza na pozycji ~~ogrodów~~ dywizyjnych należy liczyć, że w polu natarcia armii będzie 5-6 punktów oporu o łącznej powierzchni 6-8 km², że winno obezwładnić lotnictwo. Przyjmując, że w przeciętnych warunkach należy obezwładniać z gęstością bomb ponad 100t/km² ~~dojdziemy do wniosku, że na wszystkie punkty oporu~~ ^{zbraknie} ~~lotnictwa.~~ Należy więc zdecydować się na 1-2 najważniejsze punkty będące na kierunku głównego wysiłku armii i mające kluczowe znaczenie w systemie obrony npla i obezwładnić je będącym w dyspozycji wysiłkiem lotnictwa. Mogą one w sumie obejmować powierzchnie około 2-3 km². Potrzeba więc ogólnego ładunku bomb przynajmniej 200-300 ton. Może to wykonać KLB już jednym lotem. W operacji berlińskiej i Frontu Ukraińskiego, gdy kamano obronę npla na zach. brzegu Rysy, w jednym nalocie 200 bombowców uderzyło na b. silny punkt oporu Borsze o rozmiarach 0,6 km² z ogromną gęstością około 300t/km². Natychmiast po nalocie jedna z DP radzieckich bez większego wysiłku zajęła zburzony i pękł lejów punkt oporu.

Gdy rozpoznana jest więkzość SD art. npla, pożądane jest również obezwładnienie części z nich przez lotnictwo.

W okresie art. przygotowania przy gęstym ogniu własnej art. lepiej użyć do tego celu samoloty bombowo-nurkowe, które grupami eskadrowymi na poszczególne rejony art. mogą wykonać obezwładnienie kilku baterii.

Do bardzo ważnych celów dla lotnictwa tuż przed wyruszeniem natarcia będą należały SD i O.L. npla.

Działania te mogą przeprowadzić również samoloty bombowo-nurkowe w małych grupach.

3. Wsparcie natarcia

a/ Okres szturmowy i walki w głębi obrony npla

Bezpośrednie wsparcie zapewniają samoloty szturmowe, działając ciągłymi uderzeniami kolejnymi.

Licząc, że w pasie głównego wysiłku armii /10-12km/ powinno być przynajmniej stale 2 zespoły po 6-8 samolotów w powietrzu dochodzący do wniosku, że potrzeba na przeciąg 2-3 godzin na jednego lotu KLSz, gdyż: 2 zespoły x 3 role x 3 godz. = 18 zespoło-lotów = 18 eskadro-lotów = 2 dywizje-loty. Niektóre zadania powinny być postawione szturmowcom przez dowództwo armii - często będzie to zwalenie art. npla w okresie prowadzenia walki ogniowej art. Inne zadania, mające na celu wsparcie piechoty i czołgów aż do opanowania pozycji ośrodków pułkowych npla, powinny postawić dowódcy korpusów pierwszego rzutu natarcia - w ramach udzielonego im rezerwu samolotów szturmowych.

Wsparcie w tym czasie może wymagać jednak dłuższego czasu niż 2-3 godziny, wówczas dalsze loty zużyją część rezerwu przypadającego na drugi lot KLSz.

Sięgając do opisu natarcia wojsk 1 Frontu Ukraińskiego z nad Nisy na odcinku głównego uderzenia Borsze-Mużaków czytamy:

Gdy wojska podjęły się do szturmu w przeciągu godziny grupa 100 samolotów Il-2 płk Czerwencowa przeprowadziła silne uderzenie na węzły obrony przeciwnika a w szczególności na art. w rejonach Emlitz, Gablenz, Bery i Mużykowo w odległości 2-3 km od własnych wojsk. Ogień szturmowców przywoździł przeciwnika do ziemi, a jego stanowiska ogniowe przestały działać. W tym czasie piechota wtargnęła do rowów npla zajmując jeden po drugim. Zostały zajęte umocnione miejscowości Mużykowo, Kobeln i Emlitz.

Równocześnie na prawym skrzydle grupa 110 samolotów Il-2 ubezpieczona przez 50 myśliwców zastatkowała środki ogniowe i żywą siłę w głównym ośrodku oporu Borsze i Gross Schacksdorf - Nossdorf.

Skoncentrowane uderzenie połączone z kolejnym działaniem małych grup samolotów stanowiły zasadniczy sposób wspierania wojsk w tej fazie walki. W ten sposób zastosowanie ciągłości działań szturmowców najbardziej odpowiadało potrzebom szybkiego sukcesu.

b/ Pocjęście do drugiego pasa obrony

Przekłamanie trzeciej pozycji i wyrzucenie naprzód OW dla szybkiego pocjęścia i uchwycenia z marszu pozycji na drugim pasie wymasa wyjątkowo sprawnego wsparcia szturmców.

Obowiązki punktów oporu na trzeciej pozycji będą odierania p. materé oddóów dywizyjnych npla będąc waznym zadaniem dla 2-3 pułko-lotów; szturmców mogą w tym czasie przybywać na wezwania s. na cel będą naprowadzone drogą radiową przez oficerów łącznikowych przy czóowych jednostkach piechoty.

Konieczna szybkość OW dla ich ogólnego powodzenia działań powinna być zapewniona ciągłym towarzyszeniem zespołów szturmcowych torujących im drogę posuwania się każdy nieprzyjacielski czołg, każde pojedyncze órkóże wskazane lotnikom zaskami i sygnałami współdziałania powinno być jak najrybociej przez nie zniszczone. Wojska npla odchódczące na drugi pas muszą być rozbite lub opóźnione w odejściu. Przyjmując, że należy zapewnić towarzyszenie szturmców oddziałom przynajmniej na głównym kierunku, trzeba będzie użyć to tego celu 7 do 8 eskadro-lotów gdyż = 1 zespół x 2 fale x x 3 1/2 = 4 godz. x 7-8 esk.

c/ Przekłamanie drugiego pasa obrony

Gdy przekłamsno główny pas obrony a czołowe oddziały podchódo do drugiego pasa, zachodzi potrzeba silnego obciążenia npla na tej nowej pozycji oporu. Zazwyczaj oddziały będą miały zadanie przerwanie z marszu i opanowania drugiego pasa na ściśle wyznaczonym odcinku. Należy wziąć pod uwagę to, że w tej sytuacji większość artylerii znajduje się jeszcze znaczenie w tyle i że ogień lotniczy będzie głównym środkiem obciążenia npla. Należy też uwzględnić, że nieprzyjaciel może na tej pozycji rozwinąć swój ówód pancerny.

Obydwa względy skłaniają nas do zastosowania przy uderzeniu na drugi pas obrony dużej gęstości bombowej - przynajmniej 150 t./km².

Dobierając na jednym, zasadniczym kierunku 1-2 punktów oporu o łącznej powierzchni do 2 km² można je obeszczadzić jednolazowym uderzeniem KLS. Gdy korpus liczy około 200 samolotów Pe-2 i zastosujemy ich przeładowanie kosztów paliwa /to ale w drodze wyjątków pozwala/ do 1 1/2 t. na każdy samolot - uzyskamy całkowity ładunek bomb około 300 t., tj. tyle by wykonać obeszczadzenie z wymaganą gęstością.

Udane wtargnięcie i uchwycenie części pozycji na drugim pasie przez oddziały szczerowe nie stanowi jeszcze pełnego sukcesu, gdyż nieprzyjaciel będzie dążył do przedłużenia.

Trzeba więc przewidywać dalsze wsparcie walki przez szturmowe koszty trzecich lotów KLSa. Będą one wykonywane wskazane cele na korzyść rozwijającej się walki na drugim pasie, jak również mogą być używane przeciwko nadciągającym odwozom operacyjnym nala.

Zużywając do tych działań rezerwa szturmowa należy wziąć pod uwagę, że jeśli w tym dniu jeszcze istnieje możliwość wprowadzenia szybkiej grupy armii, należy część tego rezerwu w ilości około 100 samolotów pozostawić na zabezpieczenie tej akcji.

W przytoczonym powyżej opisie operacji 1 Frontu Ukraińskiego czytamy dalej, że Szelezy skoncentrowany nalot bombowców wykonano już na Choclebuż i Gródek. Wojska lotowe przełamywały w tym czasie ^{główny} pas obrony i posuwały się do rz. Szprewy, którą miały sforsować w ślad za Nysą.

d/ Zabezpieczenie wprowadzenia szybkiej grupy armii.

Szybka grupa armii /SGA/ zanim wejdzie do walki korzysta z ochrony myśliwskiej jaką lotnictwo frontu przykrywa całe ugrupowanie bojowe armii. W okresie walki SGA będzie korzystała z silnego wsparcia lotniczego: w postaci działań lotnictwa na jej korzyść z wyższego szczebla oraz w postaci działań jednostek lotniczych myśliwskich i szturmowych bezpośrednio ją wspierających /przydzielonych/. Doświadczenia ostatniej wojny uczy, że należy wydzielić do wsparcia SGA do jednej DLS i DLS.

Lotnicze zabezpieczenie wprowadzenia SGA do walki polega na wstępnych pracach dołów i personelu jednostek lotniczych przewidzianych do wsparcia SGA oraz wykonanie działań bojowych w momencie wprowadzenia SGA w wyłom obrony npla polegających na:

- osłonie w sposób ciągły i przez patrolowanie oddziałów SGA, rozwijających się do wejścia w wyłom, głównie przed uderzeniami z powietrza,
- prowadzenie rozpoznania,
- ciągłym zwalczaniem źródeł ognia, zwłaszcza art. i moździerzy oraz odwołów npla działających na skrzydłach przekłamań bądź nadościgających z głębi,
- osłepianiu obserwacji npla przez stosowanie zasłon dymnych.

W tym czasie w ogólnym zabezpieczeniu bierze udział również i inne lotnictwo szturmowe i bombowe z ramienia przełożonych i według ich planu,

e/ Wsparcie szybkiej grupy armii w toku jej działań

SGA może być wprowadzona jeszcze przed przekłaniem drugiego pasa obrony bądź po jego przerwaniu. W pierwszym wypadku armie zabezpieczy jej walkę o drugi pas wykonując ześrodkowane uderzenie bombowe o którym była mowa wyżej. Jak również pozostawi jej odpowiedni rezerwę jednostki szturmowej dla bezpośredniego wsparcia, co również wyżej wskazano. Wobec poważnych i dużych zadań, jakie stoją przed SGA w strefie operacyjnej, wydaje się, że częściej należy liczyć na wprowadzenie SGA po przekłamaniu całej strefy taktycznej obrony npla. Lotnictwo może zabezpieczyć jej działania następującymi zadaniami:

- stałe towarzyszenie w powietrzu małych grup samolotów szturmowych i zwalczanie wskazanych celów podczas **przełamania** poszczególnych zorganizowanych oporów npla nakierunku marszu,
- wykonanie uderzeń szturmowych na wezwanie w czasie działania SGA na przestrzeniach pomiędzy zorganizowanymi liniami obrony npla, głównie przeciwko przegrupowaniom odwołów przeciwnika na kierunek działań SGA.

- stała całość myśliwskim patrolowaniem oddziałów SGA oraz ubezpieczenie myśliwskie samolotów szturmowych wydzielonej jednostki dla SGA.
- Ciągłe /okresowe/ rozpoznanie odwodów operacyjnych npla oraz kierunków drogi posuwania się SGA /samolotami myśliwskimi z wydzielonej jednostki dla SGA/
- Silne ześrodkowane uderzenie lotnictwa bombowego z wyższego szczebla na poszczególne pozycje obrony na pośrednich liniach oporu jako przygotowanie dla ich przełamania przez SGA.
- Zwalczanie odwodów operacyjnych przez lotnictwo przełożonego.
- Zabezpieczenie dowozu zaopatrzenia drogą powietrzną przez lotnictwo transportowe.

SGA w porozumieniu z dowódcami jednostek lotnictwa winna zadbać o zabezpieczenie lądowisk wzdłuż osi działania co będzie specjalnie ważne dla wykorzystania dla samolotów rozpoznawczych i transportowych a przy większym oddaleniu również dla myśliwskich i szturmowych.

f/Rozpoznanie lotnicze w toku walki

Rozpoznanie na szczeblu armii prowadzi się najczęściej samolotami myśliwskimi - sięga ono na głębokość około 100km w głąb terenu npla. Obejmuje kontrolę położenia i przegrupowania odwodów, ruch na lotniskach oraz pracę tyłów wojsk przeciwnika. W strefie taktycznej lotnictwo prowadzi obserwację pola walki. W bardzo niekorzystnej sytuacji obserwacja ta ma duże znaczenie dla dow. armii. Lotnictwo donosi mu o wszelkich zmianach pola walki, zwłaszcza ważne są zmiany SO art. lub nowe SO art. npla, przesuwanie jego odwodów taktycznych i kierunki ich przesunięcia, czy wreszcie kierunki i początek wycofania npla.

Kiedy I Front Biało-ruski przerwał obronę niemiecką pod Warszawą i Łużanami rozpoznano lotami z 4 Dyw. Lotn. już po upływie 5 godzin walki odwrót na froncie I Armii W.F.

tj. na kierunku Warszawy. Na innym kierunku przy rozosowaniu
Wizy lotniczej ustalili, że najciężsi przygotowali, by zatrzy-
nać się na Wilicy i Jarosiu. Umocniono to przedsięwzięcie środka,
by zmusić Niemców do wycofania się aż na Odrę.

Innym razem rozpoznanie lotnictwa polskiego wykryło w rejonie
Kau-Kuppen niebezpieczne zgrupowanie przeciwnika niegrubą
prawem obrzydła i Armii W.F. i Armii I Frontu Białoruskiego.
Na zgrupowanie to skierowano silne uderzenie szturmowe
i zlikwidowano zagrożenie.

Oprócz rozpoznania na korzyść dcy armii, lotnictwo prowadzi
rozpoznanie dla własnych potrzeb bojowych, jak np. dla wyznaczenia
celów lub kontroli celów, położenia celów przed ich uderzeniem
itp.

Rozpoznanie na korzyść SGA prowadzi osobno jego lotnictwo
myśliwskie, a czyni już być może wyżej.

Jak widać z powyższego zadanie lotnictwa polega na wykonywaniu
przez lotnictwo szeregu ważnych zadań dla zabezpieczenia operacji
armijnej. Jego działanie dla armii w okresie przygotowania jest
coś ograniczone - początkowo ważnym jest rozpoznanie, a w końcowej
fazie - badania ogólnego polegające na silnym obciążeniu nyl
przynajmniej na małą ilość celów dla ważnych dla wyruszającego
natarcia armii. Tokowanie głównego pał obrotu ukazuje szturmo-
we stosując różne formy uderzeń kolejnych i nieodkrywanych według
potrzeb piechoty i czołgów oraz przebiegu sytuacji.

Trzewnie drugiego pasa wymaga dużej siły uderzeniowej lotnic-
wa zwłaszcza wobec posiadania jakichkolwiek artylerii w tyle.
Szybka grupa zabezpieczająca, wydzielona dla niej siły szturmowe
i myśliwskie oraz pomoc lotnicza z wyższego szczebla w razie
potrzeby. Rozpoznanie lotnicze posiada dcy armii na czas kierować
walką. Lotnictwo myśliwskie ze szczebla frontu zabezpiecza operacje
przed rozpoznaniem i atakami lotniczymi npla.

III. DOWODZENIE LOTNICTWA I ORGANIZACJA WSPÓDZIAŁANIA

Lotnictwem w operacji zaczepnej dowodzi dowódca armii lotniczej. W stosunku do wydzielonych sił dla bezpośredniego wsparcia armii w ramach określonego rezerwu, jak również zgodnie z wytycznymi dowódcy armii lotniczej, sprawuje dowodzenie wyznaczony w tym celu przez dowódcę armii lotniczej przedstawiciel lotnictwa przy dowódcy armii. Gdy armia działa na głównym kierunku i otrzymuje wsparcie lotnictwa dużej ilości jednostek, wówczas w roli przedstawiciela lotnictwa może być m. in. dowódca armii lotniczej. Przykłady wojny pokazały, że w wypadkach gdy armię wspierała ogromna większość lub całe lotnictwo frontu wówczas do dowódcy armii przybywał dowódca armii lotniczej, by osobiście kierować walką lotnictwa.

Przedstawiciel lotnictwa po przybyciu do armii zapoznaje się z zadaniem i decyduje dowódcy armii, pobym składa odpowiedni referat-meldunek, w którym informuje dowódcę armii o możliwościach wykorzystania wspierającego lotnictwa. Referat-meldunek powinien zawierać:

1. Skład bojowy wspierającego lotnictwa, jego charakterystykę oraz wytyczne przełożonego co do zakresu użycia bojowego jednostek.
2. Możliwości lotnictwa w jak najlepszym zabezpieczeniu walki wyrażonej decyzją dowódcy armii i wychodząc z konkretnych norm użycia lotnictwa bombowego, szturmowego i myśliwskiego licząc:

a/ w lotnictwie bombowym:

- dla słabej obrony typu polowego 50-70 t/km²
- dla silnej obrony nawczasu przygotowanej do 150 t/km²
- dla obrony ufortyfikowanej - do 500 t/km²

b/ w lotnictwie szturmowym:

- kalkulację bombową jak bombowcom
- kalkulację oddziaływania grupami eskadrowymi licząc około 2 grup działających jednocześnie nad polem walki i do 30` czasu.

c/ w lotnictwie myśliwskim:

- siłę ubezpieczenia bombowców i szturmowców licząc na możliwości 1 myśliwca własnego na 1 myśliwca przeciwnika.

3. Planowanie jednostek i jak to wpływa na wykonanie zadań /czasu doletu, manewr lotniskowy/.
2. Ocena lotnictwa npl: jego bazowanie, ogólna siła oraz zestawienie porównawcze z siłami własnymi.
5. Zapewnienie wykonania zadań pod względem materiałowym.

Do ustaleniu zadań dla lotnictwa przez dowództwo armii, sztab armii i sztab lotnictwa, przystępuje do opracowania dokumentów bojowych. Do podstawowych należy plan materialny lotniczego obejmujący zadania lotnictwa, podziałkresursu, zabezpieczenie SGA oraz sygnały i znaki. Inny ważny dokument to plan współdziałania armii z lotnictwem. Dowódcy jednostek lotniczych ugodniają z dowódcami korpusów i dywizji w których pasie będą działali poszczególne tego planu. Regulamin przewiduje, że opracowanie tego planu winno być ukończona na 3-4 dni przed usterzeniem /przykład - patrz Wydawnictwo Sztabu Generalnego 3/47 "Oporność powietrzna armii"/.

ZAKOŃCZENIE

Celem tego wykładu było ^{tylko} ~~zrozumienie~~ bliździejsze w ciągu 2 godz. z użyciem lotnictwa w operacji powietrznej armii. Bliskość powyższa treść jest przedstawiona w danym skrócie. Z przedstawionych możliwości użycia lotnictwa nie należy wyciągać wniosków, iż zawsze według tej recepty będzie działać każdy z rodzajów lotnictwa. Należy bowiem w konkretnej sytuacji dostosować odpowiednio uderzenia w zależności od ogólnego położenia na ziemi i powietrza jak również w zależności od charakteru obrony npl. Np. uderzenie lotnictwa bombowego w okresie przygotowania nie zawsze może być niczym. Gdy npl w operacji Północno-Frontu na rzecz Sjus miał bardzo silne odwoły i mocno rozbudowaną trasę ~~pozycji~~, lotnictwo bombowe użycie okazało dopiero na przekłamanie tej pozycji a w przygotowaniu brzozy uderzenia samoloty szturmowe.

Należy zrozumieć, że stykając się w przyszłości z niektórymi zagadnieniami poruszonymi tutaj trzeba będzie podchodzić do nich jak do obszernego materiału i dla ich zgłębienia poświęcić wiele czasu i pracy.

Z dzisiejszego wykładu dobru jest sobie zapamiętać jedną rzecz, a mianowicie, że w wojnie operacyjnej nie należy się kierować tylko i wyłącznie wykazem nadania zadań, ale przede wszystkim, jak i w operacjach terytorialnych, należy kierować się interesami państwa.

Na poparcie niektórych stwierdzeń przytoczę przykłady z dzieł literackich, które w sposób jasny i zrozumiały przedstawiają wojnę operacyjną. W tym celu należy się kierować przede wszystkim do dzieł, które przedstawiają wojnę operacyjną w sposób jasny i zrozumiały. W tym celu należy się kierować przede wszystkim do dzieł, które przedstawiają wojnę operacyjną w sposób jasny i zrozumiały.

Gdy w trzecim roku wojny uderzyła Armia pruska do nieprzyjacielskiej ofensywy, bohaterowie tej wojny, a mianowicie, wyśmienicie nadano im zadanie w kierunku ogólnego celu, a mianowicie, w kierunku Stalina w tym kierunku 7 listopada 1942 r. w tej sprawie sądzę:

"Wniozę i zdecydować, przedkładać nieprzyjacielską obronę, dzień i noc śledzić wroga, nie dawać mu czasu na przygotowanie się do ataku, nadzierać i śledzić nieprzyjacielską komunikację wroga, obronę i rozdzieranie jego wojsk, niszczyć i niszczyć jego siły i sprzęt przeciwnika".

bez podziałki

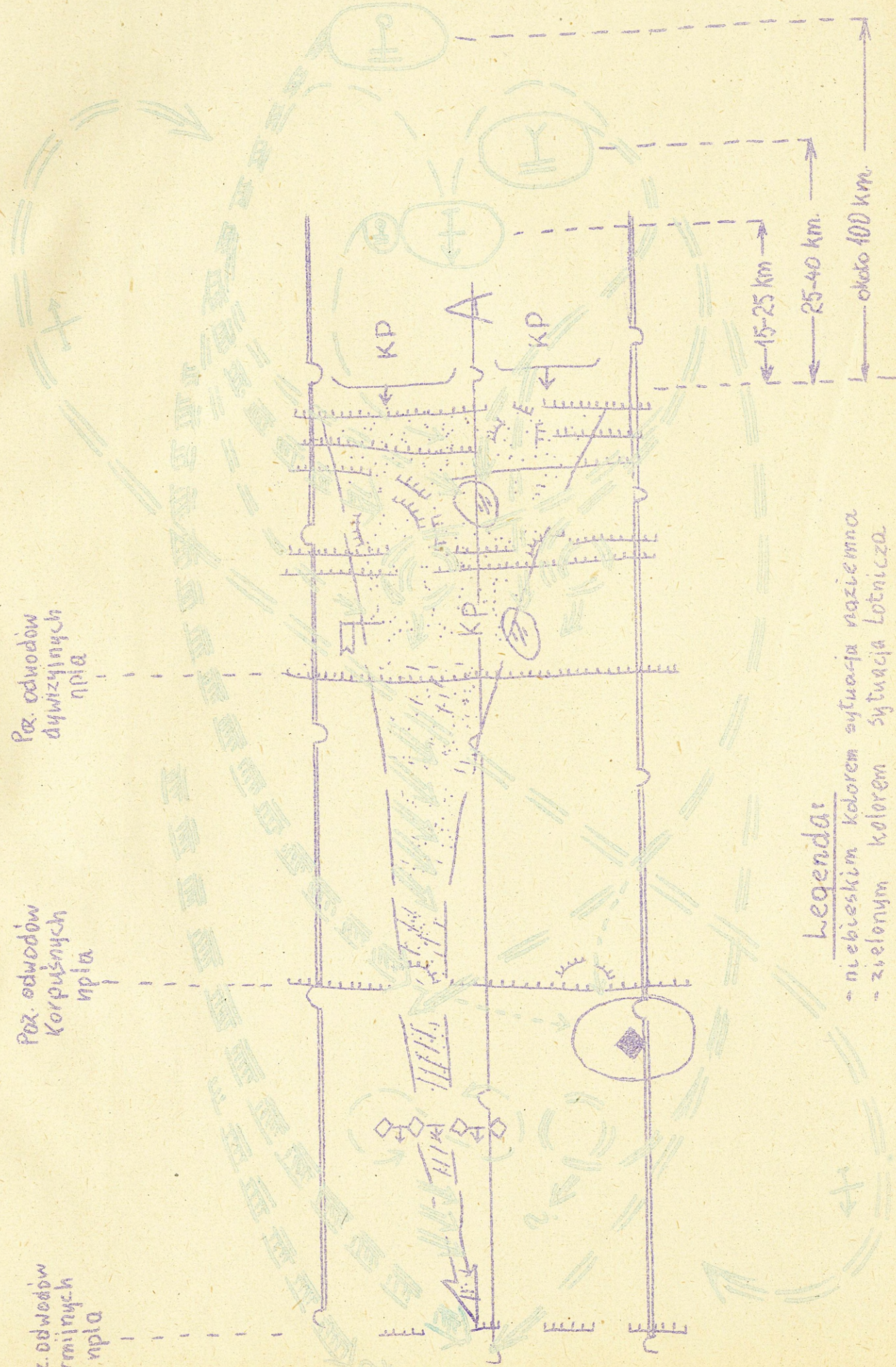
ZADANIA LOTNICZA WSPIERAJĄCEGO ARMİĘ W OPERACJI ZACZEPNEJ

Przykład: Lotnictwo w operacji zaczepnej Armii Czerwonej

Poz. odwodów armijskich
np/ta

Poz. odwodów Korpusnych
np/ta

Poz. odwodów dywizyjnych
np/ta

Legenda:

- niebieskim kolorem sytuacja naziemna
- zielonym kolorem sytuacja lotnicza

L I T E R A T U R A

1. T.R.W.B.P. - cz. I.

2. Operacja zaczepna armii - Konspekt Lekcji Inspektanta ASG

3. Operacja zaczepna armii - Sztab Gen. 5/47

4. Natarcie Korpusu Armijnego - Sztab Gen. 20/49

5. Wiestnik Wojskowo Lotniczy - Nr 5 i 6/45, 23, i 24/45, 7/45,

19 i 20/45

6. Wojskowy Przegląd Lotniczy - Nr 3/48 i 1/50.

Odbito 61 egz.

/na 19 matrycach, 1 egz. na 10 ark./

Egz. Nr. 1 - 5 - Archiwum

Egz. Nr. 6 - 61 - Biblioteka Tajna

Wykonak: ppłk. SOKOŁOWSKI

Druk.: T.S. Nr. ks. 248/Wyszuk.

Dnia 15.07.1950 r.

